

Редакцијски пречишћен текст

ЗАКОН

о јединственом бирачком списку

„Службени гласник РС“ бр. 104 од 16. децембра 2009, 99 од 27. децембра 2011, 44 од 10. маја 2024.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Јединствени бирачки списак

Члан 1.

Јединствени бирачки списак (у даљем тексту: бирачки списак) јесте јавна исправа у којој се води јединствена евиденција држављана Републике Србије који имају бирачко право.

Бирачки списак је сталан и редовно се ажурира.

Упис у бирачки списак је услов за остваривање бирачког права.

Бирач може бити само једном уписан у бирачки списак.

Бирачки списак води се по службеној дужности.

Органи надлежни за вођење и ажурирање бирачког списка

Члан 2.

Бирачки списак води министарство надлежно за послове управе.

Вођење бирачког списка од стране министарства надлежног за послове управе обухвата: анализирање података из бирачког списка и предузимање мера ради обезбеђења њихове међусобне усклађености и тачности, вршење промена у бирачком списку (упис, брисање, измена, допуна или исправка) након закључења бирачког списка и обављање других послова, у складу са овим законом.

Део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе ажурира општинска, односно градска управа, као поверен посао.

Ажурирање дела бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе од стране општинске, односно градске управе обухвата вршење промена у бирачком списку (упис, брисање, измена, допуна или исправка) по службеној дужности или на захтев грађана до закључења бирачког списка и друге послове, у складу са овим законом.

Начин вођења и ажурирања бирачког списка

Члан 3.

Бирачки списак води се као електронска база података и ажурира се по јединственој методологији министарства надлежног за послове управе.

Садржај и начин коришћења, вођења, исправљања и закључивања бирачког списка и излагања делова бирачког списка за подручје јединице

локалне самоуправе, као и друга питања од значаја за потпуно и тачно вођење бирачког списка прописује министар надлежан за послове управе.

II. ПОСТУПАК ВОЂЕЊА БИРАЧКОГ СПИСКА

1. Упис у бирачки списак

Лица која се уписују у бирачки списак

Члан 4.

У бирачки списак уписују се лица која имају бирачко право, а након доношења одлуке о расписивању избора и малолетна лица која бирачко право стичу најкасније на дан избора.

Надлежност за упис бирача у бирачки списак

Члан 5.

Бирача који није уписан у бирачки списак уписује у бирачки списак до његовог закључења општинска, односно градска управа, а од његовог закључења па све до 72 часа пре дана избора министарство надлежно за послове управе.

Бирача који има боравиште у иностранству и који поднесе захтев за упис у бирачки списак непосредно општинској, односно градској управи или преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије у иностранству, у бирачки списак уписује општинска, односно градска управа по месту његовог пребивалишта у земљи.*

*Службени гласник РС, број 99/2011

Месна надлежност за упис бирача у бирачки списак

Члан 6.

Бирач се уписује у бирачки списак према месту пребивалишта, с тим што се на захтев бирача, у бирачки списак може уписати и његово боравиште у земљи, у складу са овим законом.

Изузетно од става 1. овог члана, бирач који је уписан у бирачки списак и који пријави пребивалиште у другој јединици локалне самоуправе, односно у другој градској општини, уписује се у део бирачког списка према месту тог пребивалишта након шест месеци од дана пријаве пребивалишта.*

Бирач који има боравиште у иностранству уписује се у бирачки списак према последњем пребивалишту пре одласка у иностранство, односно последњем пребивалишту једног од његових родитеља, с тим што се у бирачки списак уписују и подаци о његовом боравишту у иностранству.

Интерно расељено лице уписује се у бирачки списак према месту у коме је пријављено као интерно расељено лице.

*Службени гласник РС, број 44/2024

Чињенице о бирачу које се уписују у бирачки списак

Члан 7.

У бирачки списак уписује се: име и презиме бирача, име једног од родитеља бирача, бирачев јединствени матични број грађана, датум и место рођења бирача, пол бирача, место пребивалишта и адреса бирача, јединица локалне самоуправе у којој бирач има место пребивалишта, страна држава у којој бирач има боравиште, место боравишта и адреса бирача у иностранству и место боравишта за интерно расељена лица.

Име и презиме бирача који је припадник националне мањине двојачко се уписује: прво ћириличким писмом према правопису српског језика, а потом писмом и према правопису припадника националне мањине.

У бирачки списак се уписује и податак да ће бирач на предстојећим изборима гласати према месту боравишта у земљи, односно према месту боравишта у иностранству. Поред податка да ће бирач на предстојећим изборима гласати према месту боравишта у земљи, у бирачки списак се уписује и место и адреса његовог боравишта у земљи, као и јединица локалне самоуправе у којој је место његовог боравишта.

Упис података из става 3. овог члана врши се почев од дана после расписивања избора, а најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка.

Након одржаних избора подаци из става 3. овог члана бришу се по службеној дужности из бирачког списка у року од 30 дана од одржаних избора.

Ако најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка у бирачки списак није уписан податак да ће бирач гласати на предстојећим изборима према месту боравишта у земљи, односно иностранству, бирач може гласати само према месту пребивалишта.

Посебна евиденција бирачких места

Члан 8.

Уз бирачки списак води се посебна евиденција бирачких места која садржи број, адресу, опис и седиште бирачког места.

Ближа правила о начину вођења посебне евиденције из става 1. овог члана и садржини те евиденције прописује министар надлежан за послове управе.

2. Промене у бирачком списку

Решења на којима се заснивају промене у бирачком списку

Члан 9.

Свака промена у бирачком списку мора да се заснива на одговарајућем решењу: решењу о упису бирача у бирачки списак, решењу о брисању бирача из бирачког списка или на решењу о измени, допуни или исправци неке чињенице о бирачу.

Решење на коме се заснива промена у бирачком списку доноси се по службеној дужности или на захтев грађана, а на основу података у матичним књигама, другим службеним евиденцијама и јавним исправама. О тим

решењима се води евиденција према прописима о канцеларијском пословању.

Надлежност за доношење решења на којима се заснивају промене у бирачком списку. Уношење промена

Члан 10.

Решења на којима се заснивају промене у бирачком списку доноси до закључења бирачког списка општинска, односно градска управа, а од закључења бирачког списка па све до 72 часа пре дана избора министарство надлежно за послове управе.

Решење на коме се заснивају промене у бирачком списку које се односе на бирача који има боравиште у иностранству и који поднесе захтев за промену у бирачком списку непосредно општинској, односно градској управи или преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије у иностранству, доноси општинска, односно градска управа по месту његовог пребивалишта у земљи.*

Решења из става 1. овог члана, као и решења из става 2. овог члана за интерно расељена лица до закључења бирачког списка доноси општинска, односно градска управа према месту у коме је пријављено као интерно расељено лице.*

Решење на коме се заснива измена у бирачком списку спроводи по службеној дужности орган који је решење донео.

*Службени гласник РС, број 99/2011

Промене у бирачком списку по службеној дужности

Члан 11.

Орган који води службену евиденцију о грађанима дужан је да сваки податак који утиче на потпуност, тачност и благовременост вођења бирачког списка достави у року од три дана од дана настале промене органу који је надлежан за доношење решења на коме се заснивају промене у бирачком списку.

Министарство надлежно за унутрашње послове податке из службених евиденција о пребивалишту и боравишту грађана на којима се заснивају промене у бирачком списку доставља електронским путем непосредно министарству надлежном за послове управе у року из става 1. овог члана.

Министарство надлежно за послове управе податке из става 2. овог члана прослеђује надлежној општинској, односно градској управи одмах, а најкасније у року од три дана од дана њиховог пријема.

Од дана када се распишу избори па до 72 часа пре дана избора, органи из ст. 1. и 2. овог члана све податке из ст. 1. и 2. овог члана достављају одмах, а најкасније наредног дана од дана када су промене настале.

Ближи начин размене података из ст. 1. до 4. овог члана прописује упутством министар надлежан за послове управе.

Промене у бирачком списку на захтев грађана

Члан 12.

Сваки грађанин може општинској, односно градској управи, или министарству надлежном за послове управе кад је оно надлежно за вршење промена у бирачком списку, поднети захтев за промену у бирачком списку ако он или други грађанин није уписан у бирачки списак или је уписан, а нема бирачко право или нема бирачко право на подручју јединице локалне самоуправе у којој је уписан у бирачки списак или ако неки од података из бирачког списка није правилно уписан.

Надлежни орган о захтеву за промену у бирачком списку одлучује у року од 24 часа од пријема захтева.

3. Право на жалбу и право на тужбу

Члан 13.

Подносилац захтева може на решење општинске, односно градске управе поднети жалбу министарству надлежном за послове управе у року од 24 часа од дана када је решење примио.

Министарство надлежно за послове управе у року од 48 часова доноси решење на жалбу из става 1. овог члана.

Против решења које је министарство надлежно за послове управе донело у првом степену кад је надлежно за измене у бирачком списку или које је донело по жалби, може се поднети тужба Управном суду у року од 24 часа од дана када је решење примљено.

Управни суд по тужби одлучује у року од 48 часова.

Одлука Управног суда је правноснажна и извршна и против ње није допуштено подношење захтева за ванредно преиспитивање судске одлуке нити за понављање поступка.

4. Излагање делова бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе

Члан 14.

Дан после расписивања избора, општинска, односно градска управа која ажурира бирачки списак за подручје јединице локалне самоуправе излаже део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе на увид грађанима и то оглашава преко средстава јавног информисања и, по потреби, на други начин и обавештава грађане да од општинске, односно градске управе могу до закључења бирачког списка захтевати доношење решења на којима се заснивају промене у бирачком списку.

Начин излагања дела бирачког списка који се води за подручје јединице локалне самоуправе ближе уређује министар надлежан за послове управе.

Захтев за упис у бирачки списак податка о томе да ће бирач гласати у земљи према месту боравишта

Члан 15.

Дан после расписивања избора, општинска, односно градска управа која ажурира бирачки списак за подручје јединице локалне самоуправе

обавештава грађане да надлежној општинској, односно градској управи могу, најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка, поднети захтев да се у бирачки списак упише податак да ће бирач на предстојећим изборима гласати према месту боравишта у земљи.

Брисан је ранији став 2. (види члан 3. Закона - 99/2011-3).

Захтев за упис у бирачки списак податка о томе да ће бирач гласати у иностранству и захтев за обавештење о подацима који су о њему уписани у бирачки списак

Члан 16.

Дан после расписивања избора, дипломатско-конзуларна представништва Републике Србије обавештавају бираче који имају боравиште у иностранству да преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије могу, најкасније пет дана пре дана закључења бирачког списка, поднети захтев да се у бирачки списак упише податак да ће на предстојећим изборима гласати у иностранству.

Министарство надлежно за послове управе у обавези је да одмах по расписивању избора ту чињеницу објави на сајту министарства.

О захтеву из става 1. овог члана решава општинска, односно градска управа по месту пребивалишта бирача у земљи.*

Брисан је ранији став 4. (види члан 4. Закона - 99/2011-3)

Бирач који има боравиште у иностранству може преко дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије поднети општинској, односно градској управи по месту његовог пребивалишта у земљи захтев за давање обавештења о подацима који су о њему уписани у бирачки списак.*

Обавештење из става 4.* овог члана може се дати путем телефона, телефакса или путем електронске поште.

*Службени гласник РС, број 99/2011

Закључење бирачког списка. Укупан број бирача

Члан 17.

Министарство надлежно за послове управе решењем закључује бирачки списак 15 дана пре дана избора и у решењу утврђује укупан број бирача у Републици Србији, у свакој јединици локалне самоуправе и на сваком бирачком месту.

Решење о закључењу бирачког списка доставља се Републичкој изборној комисији најкасније у року од 24 часа од часа његовог доношења.

Објављивање укупног броја бирача

Члан 18.

Републичка изборна комисија објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” укупан број бирача, одмах по добијању укупног броја бирача.

III. ИЗВОДИ ИЗ БИРАЧКОГ СПИСКА

Припремање и достављање извода из бирачког списка.

Члан 19.

Министарство надлежно за послове управе припрема и оверава штампане изводе из бирачког списка разврстане по јединицама локалне самоуправе и бирачким местима у земљи и у иностранству и доставља их Републичкој изборној комисији у року од **48 часова*** од када је донело решење о закључењу бирачког списка.

Изводи из бирачког списка за свако бирачко место садрже све чињенице о бирачу које садржи бирачки списак и место за својеручни потпис бирача.

Бирач који гласа према боравишту у земљи, односно у иностранству, не уписује се у извод из бирачког списка према месту пребивалишта.

Ако се истовремено одржава више избора, припрема се онолико извода из бирачког списка колико се пута гласа.

Бирачи који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије, односно бирачи који су на извршењу заводских санкција или у притвору уписују се у посебне изводе из бирачког списка.

Министарства надлежна за одбрану и правосуђе дужна су да министарству надлежном за послове управе доставе податке потребне за припремање посебних извода из бирачког списка из става 5. овог члана најкасније три дана пре дана закључења бирачког списка.

*Службени гласник РС, број 99/2011

Коначан број бирача

Члан 20.

Министарство надлежно за послове управе доставља Републичкој изборној комисији сва решења на којима се заснивају промене у бирачком списку које је донело од закључења бирачког списка све до 72 часа пре дана избора.

Републичка изборна комисија узима у обзир само она решења министарства надлежног за послове управе која је примила најмање 48 часова пре дана избора и на основу њих уноси измене у изводе из бирачког списка или у посебне изводе из бирачког списка и одмах потом утврђује и у „Службеном гласнику Републике Србије“ објављује коначан број бирача у Републици Србији, у свакој јединици локалне самоуправе и на сваком бирачком месту.

IV. ПОСЕБНА ПРАВА УЧЕСНИКА НА ИЗБОРИМА

Право на увид и подношење захтева за промену у бирачком списку

Члан 21.

Од проглашења изборне листе, право на увид и на подношење захтева за промену у бирачком списку има и подносилац изборне листе или лице које он овласти, по истом поступку по коме то право имају и грађани. Уз захтеве се прилажу овлашћење и потребни докази.

V. НАДЗОР

Члан 22.

Министарство надлежно за послове управе преко управне инспекције надзире ажурирање бирачког списка и вршење других послова који су према овом закону поверени општинским, односно градским управама.

Министарство надлежно за послове управе при томе има сва општа и посебна овлашћења која према закону којим се уређује државна управа има надзорни орган државне управе кад надзире рад ималаца јавних овлашћења.

VI. ПРИМЕНА ОВОГ ЗАКОНА НА ИЗБОРЕ ЗА ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ И НА ПОКРАЈИНСКЕ, ОДНОСНО ЛОКАЛНЕ ИЗБОРЕ

Примена овог закона на изборе за председника Републике

Члан 23.

Одредбе овог закона примењују се и на изборе за председника Републике.

Између гласања и поновљеног гласања на изборима за председника Републике грађани могу од министарства надлежног за послове управе захтевати да донесе решење на коме се заснива измена у бирачком списку.

Републичка изборна комисија узима у обзир само она решења која је примила најкасније 48 часова пре дана поновљеног гласања и на основу њих уноси измене у изводе из бирачког списка и посебне изводе из бирачког списка.

Примена овог закона на покрајинске, односно локалне изборе

Члан 24.

Министарство надлежно за послове управе закључује део бирачког списка за подручје јединице локалне самоуправе за коју су расписани избори, односно делове бирачког списка за подручја јединица локалне самоуправе са територије аутономне покрајине кад су расписани покрајински избори, у складу са законом.

Министарство надлежно за послове управе доставља оверене штампане изводе надлежним изборним комисијама, у складу са законом.

Одредбе овог закона сходно се примењују на изборе за органе аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, као и на изјашњавање грађана на референдуму.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.

Новчаном казном од 25.000 до 250.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу надлежном за ажурирања бирачког списка, ако не обезбеди његову тачност и ажурност.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Провера података у постојећим бирачким списковима у поступку њиховог обједињавања у бирачки списак који се води по овом закону

Члан 26.

У поступку обједињавања постојећих бирачких спискова у бирачки списак који се води по овом закону може се извршити провера тачности података уписаних у постојећи бирачки списак.

Општинске, односно градске управе могу, по службеној дужности или на захтев министарства надлежног за послове управе, позвати бирача да у року који не може бити краћи од седам дана од дана пријема позива достави општинској, односно градској управи све податке којима се потврђују потпуност и тачност његовог уписа у бирачки списак, уколико се оцени да постоји потреба за провером потпуности и тачности уписаних података.

Органи који воде службене евиденције на основу којих издају јавне исправе значајне за вођење бирачког списка дужни су да органу који води бирачки списак доставе на његов захтев све податке потребне за проверу бирачког списка у смислу става 2. овог члана, у року од седам дана од дана пријема његовог захтева.

Начин на који ће се вршити провера бирачких спискова и надзор над провером ближе прописује министар надлежан за послове управе.

Обједињавање постојећих бирачких спискова у бирачки списак који ће се водити према овом закону

Члан 27.

Министар надлежан за послове управе донеће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона упутство којим ће уредити процедуру обједињавања постојећих бирачких спискова у бирачки списак који ће се водити према овом закону.

Министарство надлежно за послове управе ће извршити по службеној дужности упис у бирачки списак који ће се водити према овом закону података о месту боравишта бирача у иностранству који се до почетка примене овог закона воде у Посебној евиденцији бирача у иностранству.

Доношење подзаконских аката

Члан 28.

Министар надлежан за послове управе дужан је да прописе који су овим законом предвиђени за извршавање овог закона донесе у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења ранијих прописа

Члан 29.

Даном почетка примене овог закона престају да важе чл. 12. до 24. и чл. 73б, 73в и 73г Закона о избору народних посланика („Службени гласник РС”, бр. 35/02, 57/03 – УС, 72/03 – др. закон, 18/04, 85/05 – др. закон и 101/05 – др. закон) и члан 23. Закона о избору председника Републике („Службени гласник РС”, број 111/07).

Даном почетка примене овог закона престају да важе подзаконски прописи који су донесени ради примене одредаба Закона о избору народних

посланика и Закона о избору председника Републике из става 1. овог члана, које престају да важе даном почетка примене овог закона.

Ступање закона на снагу

Члан 30.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а почиње да се примењује по истеку две године од дана ступања на снагу, осим члана 26. који почиње да се примењује од дана ступања на снагу овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, ако се у току 2011. односно 2012. године пре расписивања редовних избора распишу ванредни избори за народне посланике, на тим изборима користиће се постојећи бирачки спискови установљени пре ступања на снагу овог закона, према правилима на основу којих су установљени. У случају расписивања редовних избора за народне посланике – примениће се овај закон.*

Од дана почетка примене овог закона до расписивања редовних избора за народне посланике, односно до окончања ванредних избора из става 1. овог члана, општинске односно градске управе у обавези су да бирачке спискове воде и по правилима на основу којих су вођени пре ступања на снагу овог закона.*

*Службени гласник РС, број 99/2011

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У „ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ“ ЗАКОНА

Закон о допунама Закона о јединственом бирачком списку: Службени гласник РС, број 44/2024-3

Члан 2.

Бирач који је уписан у бирачки списак и који је након 3. јула 2023. године пријавио пребивалиште у јединици локалне самоуправе, односно у градској општини у којој су за 2. јун 2024. године расписани локални избори, уписаће се у део бирачког списка према месту пребивалишта које је имао на дан 3. јула 2023. године.

Одредба става 1. овог члана не примењује се на бираче који су кандидати за одборнике на изборним листама које су на локалним изборима који су расписани за 2. јун 2024. године поднете пре ступања на снагу овог закона.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.